

בש"פ 5988/14 - מדינת ישראל נגד מוטי בן עזרא

בבית המשפט העליון

בש"פ 5988/14

לפני: כבוד השופט נ' הנדל

המבקשת: מדינת ישראל

נ ג ד

המשיב: מוטי בן עזרא

בקשה להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996

תאריך הישיבה: ט"ו באלול התשע"ד (10.9.2014)

בשם המבקשת: עו"ד קרן רוט

בשם המשיב: עו"ד מור גרטי

החלטה

1. מונחת לפניי בקשה לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996, להארכת מעצרו של המשיב בתשעים ימים החל מיום 15.9.2014, או עד למתן פסק הדין בת"פ 24155-10-13 בבית המשפט המחוזי בבאר שבע.

עמוד 1

כנגד המשיב ושניים נוספים הוגש כתב אישום, הכולל בחובו אישומים רבים כנגד השלושה ומייחס להם בין היתר עבירות של סחיטה באיומים לפי סעיף 428 לחוק העונשין, התשל"ז-1997 ועבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות לפי סעיף 415 סיפא לחוק העונשין. למשיב לבדו מיוחסים עשרה אישומים. בתמציתית יתואר כי השלושה ואחרים קשרו קשר לביצוע מעשי מרמה. לשם כך התחזו לבעלי אולם אירועים, שכרו אולם ופתחו חשבון בנק על שם פיקטיבי. השלושה התקשרו עם בעלי עסקים וספקים רבים, תוך התחזות לאחרים, קיבלו ציוד יקר ערך ובתמורה מסרו המחאות ללא כיסוי. כאשר גילו זאת בעלי העסקים, וניסו לקבל את רכושם בחזרה - נוכחו לדעת כי השלושה עזבו את המקום ונטלו עימם את כל הציוד. כמו כן, כאשר נתקלו בסירוב למסירת ציוד בתמורה להמחאה, ולא במזומן כמובטח, סחט אותם אחד מהאחרים, על ידי איום כי ישרפו להם את העסק שבבעלותם, ומפאת חששם ממנו נענו לדרישתו וגילו מאוחר יותר כי גם במקרים אלו נמסרו לידיהם המחאות ללא כיסוי.

2. תחילה נעצרו שני המעורבים האחרים, הוגש נגדם כתב אישום והוגשה בקשה על ידי המבקשת להורות על מעצרים עד לתום ההליכים. הבקשה נתקבלה. המשיב נעצר רק כעבור כחודשיים ממעצרים של המעורבים האחרים. לעמדת המבקשת, המשיב נמלט מן המשטרה תקופה ארוכה. בדיון שהתקיים בפני התנגד בא כוח המשיב לגרסה זו, וטען כי בתיאום עם פרקליטות מחוז דרום, המשיב התייצב לחקירה מיד לאחר מות אביו, אותו סעד בימיו האחרונים. כך או כך, המשיב נעצר אף הוא והוגש נגדו ונגד האחרים כתב אישום מתוקן בשנית. בד בבד עם הגשת כתב האישום המתוקן, הגישה המבקשת בקשה לעוצרו עד לתום ההליכים המשפטיים. בקשה זו התקבלה לאחר שהוגש תסקיר בעניינו ונבחנה בקשת בא כוח המשיב לשחררו לחלופת מעצר. בהמשך הגיש המשיב בקשה לעיון חוזר על החלטה זו, אשר נדחה בשלהי חודש מאי.

במסגרת ההליך העיקרי נשמעו עד כה שישה עדי תביעה, ונכון לעת הזו נקבעו שני מועדי הוכחות לחודשים ספטמבר-אוקטובר. היות והשניים האחרים נעצרו כחודשיים לפני המשיב, בקשת המבקשת להורות על הארכת מעצרו מעבר לתשעה חודשים הוגשה זה מכבר, והתקבלה על ידי בית משפט זה (בש"פ 4659/14 מדינת ישראל נ' אלמלך (31.7.2014), כב' השופט נ' סולברג).

3. בבקשה שלפניי מדגישה המבקשת את המסוכנות הרבה הנשקפת מן המשיב לעמדתה לביטחון הציבור ולרכוש. מסוכנות זו נובעת לגישה הן מהמעשים המיוחסים לו בכתב האישום והן מעברו הפלילי המכביד. בנוסף, מפנה היא לתסקיר שירות המבחן שנערך בעניינו, לפיו נשקפת מהמשיב מסוכנות גבוהה ולא ניתן לתת בו אמון ולשחררו לחלופת מעצר. בא כוח המשיב משיג כנגד קצב התקדמות המשפט, לנוכח כך שנשמעו עד כה שישה עדי תביעה מתוך 93. כמו כן, לאחרונה ביקשה פרקליטות מחוז דרום לתקן בשלישית את כתב האישום ולייחס למשיב את כל סעיפי כתב האישום - שלושים ושלושה במספר. לפיכך, לעמדתו של בא כוח המשיב, צפוי ההליך העיקרי לקחת זמן רב נוסף, והדבר אינו ראוי. כך אם הבקשה לתיקון תידחה, וקל וחומר אם תתקבל. עוד ביקש כי לאור הימשכות ההליך, ייערך תסקיר נוסף באשר לאופקו השיקומי של המשיב. מנגד, באת כוח המבקשת סבורה כי תיקון כתב האישום לא יעכב את ההליך, וכי הוגשה בקשה מטעם המבקשת לקביעת מועדי הוכחות נוספים.

4. בבקשות להארכת מעצר של נאשם מעבר לתשעה חודשים, על בית המשפט לבחון את המסוכנות הנשקפת לכאורה מן הנאשם ואת קצב התקדמות המשפט. השיקול הראשון נועד להגן על הציבור, לבל ייפגע מהנאשם באם ישוחרר לחלופת מעצר וישוּב לסורו. השיקול השני נועד להגן על אינטרס הנאשם כי משפטו יתקדם בקצב ראוי ויסיים בהקדם, בייחוד כאשר הוא מצוי במעצר.

במקרה שלפניי המסוכנות הנשקפת לכאורה מן המשיב היא גבוהה. זו עולה מתחכום המעשים המיוחסים לו בכתב האישום, ריבוי המעשים שבוצעו בשיטתיות, תוך התחזותו ושימוש בשם בדוי ומעורבות בפתיחת חשבון בנק פיקטיבי על מנת לקבל ציוד יקר ערך רב. אמנם, בהשוואה לשני המעורבים האחרים מיוחסות למשיב פחות עבירות, נכון לעת הזו, ולא מיוחסת לו עבירה של סחיטה באיומים בניגוד למעורב אחר. אולם לא ניתן להפחית מחלקו באירועים המתוארים. המשיב היווה נדבך מרכזי, היה שותף לקשר מראשיתו, לרבות מעורבותו בפתיחת חשבון הבנק הפיקטיבי. יתרה מזאת, המשיב הוא שיצר קשר עם רבים מבעלי העסקים, תוך שהוא מודע היטב ומעורב בתכנית ההונאה. עוד יצוין כי לדברי המבקשת, המשיב אף הודה בחלק נכבד מהאישומים נגדו וקשר עצמו למעשים. כמו כן, למשיב עבר פלילי עשיר, לרבות הרשעה בגין עבירות אלימות ועבירות זהות לעבירות המיוחסות לו בהליך העיקרי במקרה דנא. בנוסף, לדברי המבקשת עתידים להיות מוגשים כנגד המשיב שני כתבי אישום נוספים. לנוכח המסוכנות הגבוהה לכאורה הנשקפת ממנו, איני נדרש במסגרת זו להכריע בשאלה מדוע נעצר המשיב רק בחלוף כחודשיים ממעצרו של שני המעורבים האחרים.

באשר לקצב התקדמות המשפט, הוא אכן אינו בגדר הרצוי. מדובר בתיק בו ישנם, כאמור, עדי תביעה רבים. עד כה נשמעו עדים בודדים ונקבעו שני מועדי הוכחות עתידיים בלבד. ואולם, הימשכות ההליך עד כה נובעת גם מהתנהלות סנגורו של אחד משני המעורבים הנוספים. כך למשל, הוא נעדר מדיון שנקבע והוביל לדחייתו, ועל פי הכתוב בבקשת המבקשת לקביעת מועדי דיון נוספים, חלק נכבד מהמועדים שהוצעו על ידי בית המשפט אינם מתאימים לו. אכן, אין זו אשמתו של המשיב, אך לא ניתן להתעלם מכך שניכר כי המבקשת נכונה להאיץ את קצב התקדמות המשפט ופועלת לשם כך. אמנם, ביקשה הפרקליטות לתקן את כתב האישום במהלך ההליך, אך יש לזכור כי בקשה זו עודנה תלויה ועומדת, כך שיתכן ותידחה. בכל מקרה התיקון המבוקש אינו כולל ייחוס אישומים חדשים לגמרי לנאשמים בתיק, אלא הרחבת מעגל האשמה מהמיוחס לנאשמים הנוספים גם למשיב. על כן, אף אם הבקשה תתקבל וההשלכה תהא הארכת תקופת שמיעת המשפט, סבורני שהשינוי אינו כה דרמטי כפי שנטען.

לבסוף, יובהר כי אינני נדרש במסגרת בקשה זו לשאלת הזמנת תסקיר בעניינו של המשיב. כל שאצוין בהקשר זה הוא כי אין בהחלטה בדבר הארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי בכדי למנוע מבא כוחו של המשיב להגיש בקשה לעיון חוזר, בכפוף לדין ולפסיקה, וכי אין בכך להביע כל עמדה באם ראוי להגיש בקשה שכזו ומהם סיכויי קבלתה באם תוגש.

הכף נוטה, אפוא, לטובת עמדת המבקשת. עם זאת, תפקידו של בית המשפט השומע בקשה מעין זו אינו בינארי. דהיינו, אין עליו לקבל את הבקשה או לדחותה ותו לא. ביסוד תכלית הבקשה על בית המשפט להפעיל גם שיקולי פיקוח במקרה המתאים ובמידה הראויה.

5. דין הבקשה להתקבל. לצד זאת, על בית המשפט המחוזי לקבוע מספר מועדים נוספים במהלך תקופת תשעים הימים ולאחריה, על פי שיקול דעתו של בית המשפט.

הוספת מועדים רבים נוספים נחוצה גם מפני הצורך לתאם בין סנגורים שונים. אף יצוין בהקשר זה כי אין להעניק לסנגור אחד את היכולת לדחות מועדי דיון מוצעים רבים, ובכך לאפשר לו להטיל מעין וטו על האפשרות להתקדם במשפט. הדברים ודאי אינם מופנים כלפי הסנגור בבקשה זו. אינני קובע מסמרות בדבר התאמת הדברים לגבי כל סנגור אחר בתיק, אך לנוכח החומר שהוגש, ומבלי ששמעתי את עמדת הסנגורים האחרים, עדיין ראוי כי הדבר יודגש מתוך תקווה שהעניינים יסתדרו בהמשך. בל נשכח כי במישור הכללי, נקבע לא פעם כי סנגור המקבל על עצמו לייצג נאשם,

קל וחומר אם הנאשם שוהה במעצר, מתחייב בכך לעמוד באופן ראוי וסביר בדרישות בית המשפט לקביעת מועדים.

מעצרו של המשיב מוארך בזאת בתשעים יום, החל מתאריך 15.9.2014, או עד למתן פסק הדין בת"פ 24155-10-13 בבית המשפט המחוזי בבאר שבע, לפי המוקדם.

ניתנה היום, ט"ז באלול התשע"ד (11.9.2014).

שׁוֹפֵט
